

Sygn. akt: I C 1562/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lutego 2015 r.

Sąd Rejonowy w Nysie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Sądu Rejonowego Remigiusz Drzewiecki
Protokolant:	protokolant sądowy Joanna Pile-Syposz

po rozpoznaniu w dniu 13 lutego 2015 r. na rozprawie w N.

sprawy z powództwa (...) S.A. w W.

przeciwko M. D.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego M. D. na rzecz strony powodowej (...) S.A. w W. kwotę 559,27 zł (pięćset pięćdziesiąt dziewięć złotych i dwadzieścia siedem groszy) wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 17 listopada 2014 r. do dnia zapłaty,

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala,

III. zasądza od pozwanego M. D. na rzecz strony powodowej (...) S.A. w W. kwotę 167,98 zł (sto sześćdziesiąt siedem złotych i dziewięćdziesiąt osiem groszy) tytułem części poniesionych kosztów postępowania.

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) S.A. w W. w pozwie wniesionym 17 listopada 2014 r. wniosła o zasądzenie od pozwanego M. D. kwoty 757,16 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a nadto o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

W uzasadnieniu pozwu strona powodowa wskazała, że zawarła z pozwanym w dniu 29 października 2012 r. umowę pożyczki nr (...). Z tytułu powyższej umowy pozwany dokonał wpłat w łącznej wysokości 221 zł, z tego: 91,37 zł stanowi spłacony kapitał (kwota brutto pożyczki), 71,56 zł stanowią spłacone odsetki umowne, 58,07 zł stanowi spłacona opłata za obsługę pożyczki w domu. Według stanu na dzień wniesienia pozwu, po uwzględnieniu wszystkich dokonanych przez pozwanego wpłat, do uregulowania całości zobowiązania wynikającego z umowy nr (...) pozostaje kwota łączna w wysokości 757,16 zł, w skład której wchodzi: kapitał (kwota brutto pożyczki) pozostały do spłaty w wysokości 558,23 zł, kwota należnej opłaty za obsługę pożyczki w domu w wysokości 198,93 zł. Łączne zobowiązanie do spłaty z tytułu zawartej przez pozwanego umowy pożyczki na dzień wniesienia pozwu wyniosło 757,16 zł. Pismem z dnia 25 lipca 2014 roku strona powodowa wezwała pozwanego do dobrowolnej zapłaty należności dochodzonej niniejszym pozwem.

Dalej strona powodowa wskazała, że umowa pożyczki łącząca strony ma charakter kredytu konsumenckiego z ubezpieczeniem spłaty kredytu (ustawa o kredycie konsumenckim z dnia 12 maja 2011 roku). W ramach łączącego strony stosunku prawnego, strona pozwana dokonała fakultatywnie wyboru dodatkowo płatnej usługi w postaci indywidualnej obsługi pożyczki w domu przez przedstawiciela powoda (odbior rat w domu pożyczkobiorcy). Tym samym spłata pożyczki na wniosek dłużnika uzyskała charakter długu odbiorczego. Strona powodowa oświadczyła też, że realizowała zgodnie z umową usługę obsługi pożyczki w domu. Wartość dodatkowej usługi skalkulowana została z uwzględnieniem kosztów ponoszonych przez powoda na realizację tej usługi (wynagrodzenie osób obsługujących spłatę pożyczki w domu, obciążenia publicznoprawne, koszty dojazdu do klienta, marża powoda).

Pozwany M. D. na rozprawie w dniu 13 lutego 2015 r. (k. 22) oświadczył, że wziął tę pożyczkę dla syna, który był w ciężkiej sytuacji. Wskazał, że syn spłacił kilka rat, a później ta pracownica strony powodowej nie przyjeżdżała. Pozwany podał, że nie mógł spłacać rat, bo złamał nogę. Wskazał, że jest bezrobotny. Nie może teraz zapłacić, bo nie ma pracy. Podał, że gdyby miał pieniądze, to zapłaciłby kwotę żadaną pozwem.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 29 października 2012 r. pozwany M. D. zawarł z (...) S.A. w W. umowę pożyczki nr (...), zgodnie z którą otrzymał do wypłaty kwotę 500 zł. Ponadto zobowiązał się zwrócić stronie powodowej kwotę 52,20 zł tytułem opłaty przygotowawczej, kwotę 17,40 zł tytułem dodatkowej opłaty przygotowawczej, odsetki w wysokości 19 % w stosunku rocznym, czyli kwotę 74,56 zł. Jednocześnie zadeklarował chęć skorzystania z usługi obsługi pożyczki w domu i zgodził się uiścić z tego tytułu kwotę 257 zł. Zgodnie z umową pożyczkodawca był zobowiązany wobec pożyczkobiorcy do odbioru spłaty rat pożyczki w miejscu zamieszkania pożyczkobiorcy.

Dowód: umowa pożyczki k. 4-5.

Pozwany M. D. spłacił z tytułu powyższej umowy kwotę 221 zł. Strona powodowa zarachowała wpłatę dokonaną przez pozwanego w następujący sposób: 91,37 zł na kapitał pożyczki; 71,56 zł na odsetki umowne; 58,07 zł na spłaconą opłatę za obsługę pożyczki w domu.

Dowód: fakt nie zaprzeczony przez pozwanego, informacja o stanie zadłużenia k. 7.

Pismem z dnia 25 lipca 2014 r. strona powodowa wezwała pozwanego do zapłaty należności z tytułu udzielonej pożyczki w kwocie 757,16 zł w terminie do 8 sierpnia 2014 r. pod rygorem wszczęcia postępowania sądowego.

Dowód: pismo z dnia 25 lipca 2014 r. k. 6.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie jedynie w części.

Ustalając stan faktyczny w sprawie Sąd oparł się na dowodach z dokumentów przedłożonych przez stronę powodową, a które nie były kwestionowane przez stronę pozwaną.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie stanowi przepis art. 720 k.c., który stanowi, że przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

W przedmiotowej sprawie strony zawarły umowy pożyczki z dnia 29 października 2012 r. w której doprecyzowały wysokość pożyczki i sposób spłaty. Pozwany nie spłacił w całości pożyczki w wyznaczonym terminie, więc stronie powodowej należy się jej zwrot.

Natomiast Sąd uznał, iż nie należy się stronie powodowej część kwoty z tytułu opłaty za skorzystanie z usługi obsługi pożyczki w domu. Koszt obsługi pożyczki w miejscu zamieszkania pożyczkobiorcy jest kosztem związanym z wykonaniem umowy, a nie z jej zawarciem. Jest świadczeniem dodatkowym polegającym na tym, że pracownik pożyczkodawcy przychodzi w określonych datach do pożyczkobiorcy i odbiera od niego raty.

Zdaniem Sądu strona powodowa nie może żądać całości opłaty za obsługę pożyczki w domu, w przypadku, gdy pożyczka nie jest spłacana. Strona powodowa w pozwie wskazała, iż wysokość opłaty za obsługę pożyczki w miejscu zamieszkania pożyczkodawcy wynika z uwzględnienia kosztów ponoszonych przez stronę powodową na realizację tej obsługi. Tak więc, gdy pracownik strony powodowej nie stawia się u pozwanego, bowiem ten zaniechał spłaty, strona powodowa nie ponosi żadnych kosztów.

Żądanie opłaty za obsługę pożyczki w domu, w sytuacji, gdy taka obsługa nie ma miejsca, jest zdaniem Sądu sprzeczne z postanowieniami przepisów art. 385¹ k.c. Przepis § 1 wyżej wskazanego artykułu stanowi, że postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Norma prawna zawarta w przepisie kolejnego paragrafu stanowi, że jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. Z kolei przepis art. 385¹ § 3 k.c. stanowi, że nie uzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Natomiast przepis kolejnego paragrafu stanowi, że ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje. Zgodnie z przepisem art. 385² k.c. oceny zgodności postanowienia umowy z dobrymi obyczajami dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy, biorąc pod uwagę jej treść, okoliczności zawarcia oraz uwzględniając umowy pozostające w związku z umową obejmującą postanowienie będące przedmiotem oceny. Zdaniem Sądu skonstruowanie zapisu umowy w ten sposób, iż w przypadku niespłacania pożyczki przez pożyczkobiorcę i braku kosztów związanych z koniecznością obsługi pożyczki w domu, pożyczkodawca w dalszym ciągu jest uprawniony do żądania całości opłaty za obsługę pożyczki w domu, jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i nakłada obowiązek zapłaty przez konsumenta za świadczenie, którego nie otrzymał.

Ponadto, jeżeli opłata za obsługę pożyczki w domu miałyby być zupełnie oderwana od kosztów ponoszonych przez pożyczkodawcę, należałoby mieć na względzie, iż taki zapis zmierza do obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych. Zgodnie z przepisem art. 359 § 2¹ k.c., maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (odsetki maksymalne). Tym samym przedmiotowa opłata w oderwaniu od kosztów samej usługi, stawałaby się ukrytymi, wyższymi niż maksymalne, odsetkami od sumy pożyczzonego kapitału. Postanowienie takie, jako zmierzające do obejścia prawa byłoby nieważne na mocy przepisu art. 58 § 1 k.c.

Tym samym stronie powodowej należało się wynagrodzenie jedynie za faktyczne wizyty w miejscu zamieszkania pozwanego.

Strona powodowa reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika nie wskazała jakichkolwiek dowodów na okoliczność liczby wizyt w domu pozwanego zgodnej z harmonogramem spłat.

Ustalając stan faktyczny, Sąd miał na względzie regulację przepisu art. 6 k.c., zgodnie z którą ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne (ciężar dowodu), a nadto przepisu art. 3 k.p.c., wedle którego strony i uczestnicy postępowania obowiązani są dokonywać czynności procesowych zgodnie z dobrymi obyczajami, dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody.

Rzecz Sądu nie jest zatem zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.).

Wobec powyższego, Sąd przyjął jedyny pewny miernik liczby wizyt pracowników strony powodowej u pozwanej, mianowicie procentowy stosunek kwoty uiszczzonego świadczenia do całości należnej kwoty. Należy mieć na względzie, iż pozwany był zobowiązany do zapłaty kwoty z tytułu pożyczki w wysokości 981,16 zł, a uiszczył kwotę 221 zł, czyli 23 % należnej kwoty. Tym samym stronie powodowej należna była jedynie kwota 59,11 zł stanowiąca 23 % kwoty 257 zł będącej całością opłaty za obsługę pożyczki w domu. Tym samym od dochodzonego świadczenia, czyli kwoty 757,16 zł należało odjąć pozostałą kwotę za obsługę pożyczki w domu w kwocie 197,89 zł, a która była nienależna. Kwota ta wynika z odjęcia od kwoty 257 zł kwoty należnej opłaty za obsługę pożyczki w domu tj. 59,11 zł. W rezultacie pozostała do zapłaty kwota 559,27 zł i taką kwotę Sąd zasądził na rzecz strony powodowej.

Orzeczenie o odsetkach uzasadnia przepis art. 481 § 1 k.c. Stanowi on bowiem, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Wysokość odsetek reguluje przepis art. 481 § 2 k.c., który stanowi, że jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe. W przedmiotowej sprawie strona powodowa domagała się odsetek od dnia wytoczenia powództwa i od tej daty Sąd zasądził odsetki ustawowe.

W pozostałej części Sąd powództwo oddalił.

Rozstrzygnięcie o kosztach uzasadnia art. 100 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. Sąd dokonał stosunkowego rozdzielenia kosztów w częściach odpowiadających częściom, w jakich każda ze stron utrzymała się ze swoim roszczeniem w niniejszym postępowaniu. Na rzecz strony powodowej zasądzone zostało roszczenie w wysokości 74 % tego, czego się domagała. Poniesione przez stronę powodową koszty to: koszt opłaty sądowej w kwocie 30 zł, koszty wynagrodzenia pełnomocnika w kwocie 180 zł oraz koszt opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Łącznie koszty poniesione przez stronę powodową wyniosły 227 zł. 74 % z tej kwoty to 167,98 zł. Pozwany nie poniósł żadnych kosztów. Od pozwanego na rzecz strony powodowej zasądzono więc kwotę 167,98 zł tytułem części kosztów postępowania.

ZARZĄDZENIE

1. odnotować uzasadnienie,
2. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć stronie powodowej do rąk pełnomocnika r. pr. J. W.,
3. kal. 14 dni.

N., dnia 27 kwietnia 2015 r.